

NAPLÓ

Előfizetési ár:
Egész évre 4 K 2 K Egyes szám ára 4 fill.
Fő Pályaudvarok 6 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

FELELŐS SZERKESZTŐ
ZOMBORY BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHÁNY-UTCA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Megvan a béke!

György trónörökös megszökött! — Péter király lemondott!

Darázsfüstölés.

— A szocializmus tévelygése. —

— Visszaütnék! szolt a „Népszava“ a belügyminiszter azon kijelentésére, hogy feloszlatja mindazon szakszervezeteket, amelyek tagjaikat terrorizálják. A belügyminiszter felozlatta a szakszervezeteket s ereinkben megfagyott a vér a kormány ezen intézkedésére.

No, most forradalom lesz, szoltak a kishitű polgárság tagjai, most megmozdul a munkásság s lesz cifra mulatság. Sokan már ott látták Andrássy Gyula grófot, ahova a szociáldemokrata házi költők rossz versei kívánják. Az ablakredőnyöket őrizték már a kereskedő ifjak, a kávéházakat vasrács védte s a karbolosüvegekkel álmodott a félnék burzsoá.

Röviden: nem történt semmi, a szakszervezetek szépen megszűntek, a legtöbbjét a belügyminiszter, egyrészt maga a munkásság oszlatta fel, mert tetszett neki a helyes intézkedés. Egyszerűen az történt, hogy a munkásság követte a belügyminisztert, s nemcsak nem lázadt fel, de humorosan fogta fel a kérdést: ha te úgy, én is úgy. Ha te felozlatsz, én magamtól felozolok. Mert így jó.

Mit jelent ez? Azt, hogy a munkásság megelégette a vele üzött hatalmi játékokat, nem hajlandó magát továbbra is odaadni eszközül ismeretlen és gyanus célokra. Tudni akarja, mi a szociáldemokrata vezetőség igazi szándéka s addig nem megy vezére után.

Ezek az állítások könnyelműek volnának, ha nem indokolná azokat a közelmúlt és a jelen. A szociáldemokrata munkásság a közelmúltban mindig azt látta, hogy akik sohase voltak munkások s ha voltak, otthagyták a munkát s a munkásság vezetését átvették, — Menger szerint:

odacseppent emberek, — mindaddig lobogtatták a vöröszászlót, míg alkalmuk nem nyílt kényelmes hivatalba jutni s akkor lezsereltek. Egyidejűleg még hangoztatták a „forradalmi szocializmus“ frázisát, de a „forradalom“-tól úgy félték, mint az ördög a tömjéntől. Ugyan ki hagyná ott biztos és nyugdíjas állását, hogy egy csomó kergeskezü, félvezetett munkásért forradalmat csináljon? Ki csinál ma forradalmat — nyáron, mikor hűsölni lehet a hivatalokban?

Mégis, hogy tessék-lássák, részleges forradalmat csináltak. De nem úgy, hogy elől mentek volna — „utánam, munkások,“ kiáltással, hanem beledöntötték a munkásokat a legszegénylethebb sztrájkokba. Emlékezzünk csak a gázgyári sztrájkra, ahol a munkások kenyerüket, bérüket vesztették s a vezetők egy fillér kockázatot se vállaltak. Emlékezzünk csak a legutóbbi tömegsztrájkra, amely azért is neveltségessé vált, mert a vezetők közül egységet hagyta ott hivatalát, hanem a munkásság ette meg a keféit. Vajjon Bokányi Dezső, Sarkadi Ignác, Kiss Adolf, Garbai Sándor, Grossmann Jakab, Buchinger Manó s a többi uraknak levonták-e az aznapra eső napibérét? Ugye nem? A munkásoknak levonták.

Mindig a munkásság áldozott, verejtékezett, vérzett, amikor a vezetők baklövést baklövésre halmoztak. A vezetőség sohasem vett részt és nem vállalt közösséget a munkásokkal, mikor veszedelemtől volt szó, ellenben igen szépen, kényelmesen megélt a munkások nehéz koronáiból. Nekünk nem fáj a munkásság feje, de a proletárság se egészen marha ám, hát az is ér valamit: a sikkasztásokat s a kudarcokat, az árulást mindenfelől, a vezetők egymás feljelenítését, a képviselőmandátumokért folyó marakodást, amely a célja mindennek, az önérdék rut

szereplését és a munkásság érdekeinek kutyabavevésését, s a végén a felelősség alól való kibuvást. Ezek ma a vezetői.

Hát a munkásság egyszerűen azt csinálta meg, amire vezetői tanították: sztrájkol. Nem hederít a vezetőségre. A földműves szakszervezetek egyszerűen feloszlának, nem keli nekik se *Ladányi*, se *Csizmadia*. A többiek is így cselekedtek s szinte örültek, hogy *Andrássy* megszabadítja őket a heréktől, akik véresen habzó szájjal üvöltöttek és csöndesen eloldalogtak, mikor tette került a sor.

Ugy áll a dolog, hogy van munkásság, amely él, erős és szociáldemokrata s amely nem engedelmessé válik s van vezetőség, amely senkinek se parancsol. Ellenben igen fél a nagy számadástól, a husvéti kongresszustól. Tavaly úgy kezdődött, hogy bizalmatlansági indítványt tettek a pártvezetőség ellen. Az idén számon fogják kérni, hogy *hova lett a „forradalom“?* Azt is elsikkasztotta valaki?

Szint kell vallani husvétkor. Meg kell mondani, hogy csak törvényes uton, törvényes eszközökkel, nemzeti irányban lehet a munkásság ügyét előbbre vinni. Elmulasztották a munkásság gazdasági megerősítését, — mert ez munkába került volna s olcsóbb volt a céltalan izgatás. Be kell vallani, hogy a nemzeti állam gondolatát el kell fogadni azoknak, akik jogokat akarnak. Be kell ismerni, hogy lóvátették a munkásságot. Beismerni, hogy rosszul sáfarkodtak a néperdekekkel, beismerni és — pusztítani.

Mert a munkásság ellenségei nem a polgárság és a hatalom. Az ellenség: a kapzsi, minden érdeket eláruló, a rabszolgafegyelmet tartó, szabadvéleményt kizárással büntető, sztrájkba ugrasztó, kényuraskodó pártvezetőség, amelynek bűnei ime beteltek.

Van egy kártékony rovarfaj, amely a dolgos méhek kaptárjaiba tör be s a mézet elpusztítja. Ez a rabló darázs, ahol egy ilyen fészket talál a gondos méhés, azt kifüstöli s megfojtja a rabló darazsakat.

Sohase hittük volna, hogy a dolgos méhek, a munkások ki tudják irtani a rabló-darazsakat. Husvétkor — csoda esik. *Kardos* Jakab mondása beteljesedik:

— Bokányiék, követni fogtok a bukásban!

Napló.

— március.

Tavas.

A jó öreg kalendárium halad a maga útján s azzal vajmi keveset törődik, ha a napsugár nem igazodik hozzá. A hivatalos tavasz órapontossággal jön. Ma is így van. Itt van a hivatalos tavasz. És most csap fel ózontól dúsán a friss tavasz napsugár, rügybe csókolja a tar galyakat... A fa- és szénkereskedők az édes multon, a hosszú télen merengenek. A tisztas család-apák hajukat tépik: tavasz ruha kell a gyerekeknek. A poéták rogyásig dolgoznak: gyártják a tavasz verseket. A gólyák megjönnek: sok leány siratja a tova tűnt időt, a felejthetetlen multat. A magy. kir. zálogházak ruhát cserélnék: bevonul hozzájuk tavaszkor a tél. Szóval itt a tavasz — megszakadásig. De valami piros fény bitorát is előnti ez a beköszöntő tavasz: vérpáros tavasz hasadása a március. A háboru jegyében fordult felénk a megújulás, a forrongás évszaka és vérrózsák pirosítottak a tavasz párás ködéből. Ezer nyolcszáznegyvennyolc... álljunk meg. Egy szót se többet! Ne írjunk olyasmiről, amit ma már nem ismerünk...

A tanítónő.

Bródy Sándor páratlan sikert aratott darabja „A tanítónő“ forrongásba hozta a „Népművelődési Közlöny“ szerkesztőségét. A szerkesztőségnek „Illusztris“ tagja *Heinrich* tanító úr, abból az alkalomból, hogy *Erdélyi Miklós* nagyváradi színiigazgató a „Tanítónő“ címszerepében felléptette *Posta Mariska* tanítónőt s az előadás jövedelméből *négyszáz*

koronát juttatott a „Tanítók Házának“, támadó cikket intézett Erdélyi Miklós ellen. A cikkíró ur keveselte a négyszáz koronát. Sőt! Támadta az igazgatót amiatt is, hogy a „Tanítók“-t adatta. Hogyan? Hát a tanító urnak vannak elvtársai is? A pozitívumoktól el kell tekintenünk. Mert a támadás minden tekintetben megokolatlan, vagy talán annyiban indokolt, hogy a színházban, — Heinrich úr szerint, — összegyűlt tanítóságnak a „Tanítók“ irodalmat nyújtott, nem olyant, minőt Heinrich mester a „Népnevelési Közlöny“ hasábjain tenni szokta?

A kis piszkosok.

Mig a komoly, az igazi, az értékes magyar irodalom közönynye! és meg nem értéssel küzdök, addig vigan vágja zsebre a kis és nagy pénzeket az irott betűkkel irodalmi mázba bujtatott pornográfia. Bizony legfőbb ideje alaposan elverni a port ezeken az olcsó, komisz portékákon, amelyeket meggazdagodni vágyó kiadók erkölcsileg züllött kamaszokkal iratnak nyakra-főre. Végre betelt a pohár! A hatóság — egyik budapesti, a másik kassai — két malackodó sihederen elverte a port. Mind a kettőt javító-intézetbe küldte. Ezek után valószínűleg más ambíciói lesznek az ifjú *sachseloszkároknak*. Mert tetszik tudni kérem, a javító-intézet nagyon kellemetlen „intézmény“: a disznóokodó, a mosdatlan száju gyerkőcöket meg is térdepeltetik...

Az új divat.

Meg van mentve a haza! Tisztelet olvasó. A külföldi illatszereket kiszorítottuk. A főúri hölgyek karbólt, sublimátot, jodoformot, dermádort használnak, ha nem is „használnak“, de rajtuk érezhető. Mert a legújabb divat az, hogy a főúri hölgyek naponta a kórházakban vizitálnak és a kórúgyon tehetetlenül vergődő sebesült emberen „kötést alkalmazni“ tanulnak, mert a lapokban ezt így olvasták Augustia főhercegaszonyról. És most igazat kell adnunk Darwinnak: az ember a majomtól származik.

Irma becsülete.

A szegény óvónő, Reinhard Irma a becsületét keresi — egy nagy uron, miniszteri tanácsos úr fián, *iffj. Abrányi Kornélon* és ennek anyósán *Dunkel Norbertnél*. Az eset, ha úgy vesszük, érdekes. Ime: *iffj. Abrányi Kornél* 1907. év nyarán nem tudni mi okból, *Reinhard János* gödöllői erdőmester viruló szépségű 17 éves leányát, *Irmát*, aki óvónő Visegrádon, a tanfelügyelő ségnél, a szolgabírósnál és a visegrádi csendőrőrsnél erkölcsstelen üzelmek miatt fejteltette. Mind a három hatóság a meghurcolt óvónőt — dacára annak, hogy *iffj. Abrányi Kornél anyósával, Dunkel Norbertnél* tanukat állított — felmentette, illetve a vizsgálatot megszüntette, mert *ártatlanságát, tisztességét hatóságai orvosi bizonyítványokkal igazolta*. Ekkor a feljelentőből vádított lett. *Reinhard Irma iffj. Abrányi Kornéllal és Dunkel Norbertnél* hatóság előtti rágalmazás és hamis tanuzásra való csábítás miatt a pestvidéki törvényszéknél fejteltette, de a törvényszék csakis a hatóság előtti rágalmazás tényálladékát látta fennfornogni és a bűnügy tárgyalását a *szentendrei járásbíróshoz tette át* és Bartal Afréd szentendrei járásbíró a bűnügy tárgyalását e hó 28-ikára tűzte ki, amelyen *iffj. Abrányi Kornél* betegsége miatt

nem jelent meg s az eljáró bíróság tárgyalását április hó 27-ikére elhalasztotta. Pont! Csakugyan meghat bennünket a bíróság ezen atyai gondoskodása és jól eső tudat tölt el bennünket, hogy imár a polgárokat felesleges zaklatásoknak nem teszi ki. Igaz, hogy *iffj. Abrányi Kornél* Budapesten lakik, tavaly mikor ez az eset történt, Szent-Endrén nyaralt... A bíróság bevárja, hogy Szent-Endrénre költözzék, mert az a helyes jogelv: ami nyáron történik, nyáron kell elintézni és a nyájas olvasó megérti rögtön, hogy miért küldte át a törvényszék Szent-Endrénre az ügyet? A T. Ház szokta így kiadni a gazdasági szakbizottságnak azokat az ügyeket, amelyek hosszabb megfontolást igényelnek. Ne hámozzunk-himezzünk, *Reinhard Irma* ügyét, becsületét Mecsek alája elküldték — nyaralni... (Káté.)

Mirbeau és Mikes.

— Van-e becsületes asszony? —

Mirbeau Oktáv és *Natanson* Thadée francia írók közösen írtak egy darabot, amelyet beajánlottak a „Francia Színház“-hoz. A színházigazgató a darabot, amelynek „Tűzhely“ a címe, elfogadta előadásra, később azonban, mikor rájött, hogy egy akadémiás és szenátorok meglehetősen alávaló szerepe van a darabban, nem akarta előadni. Ebből nagy per lett, a végén azonban mégis előadták a darabot s a világ nem omlott össze.

A „Tűzhely“ 1907-ben írták a francia szerzők s kegyetlen módon mutatják ki és be, hogy már nem elég a „hármásban“ való házasság (férj, feleség, szerető), most már négyesben művelik a kiválasztottak. És pedig: a férj, aki megengedi, hogy kedves neje önagsága szeresse a gazdag bankárt, mert ez pénzt ad a férj sikkasztásainak a kifizetésére, a gazdag ur, aki fizet, a feleség, aki mindezt megteszi s ráadásul szeret egy fiatal embert, ami ellen nincs kifogása a — gazdag háziabárnak. No, ennyi piszkos, azt hisszük, éppen elég.

A „Tűzhely“-nek főjelenete a férj és a feleség között játszódik le. A férj rábeszéli feleségét, hogy térjen vissza bankárjához. A nő vonakodik, mert — szeret egy fiatal embert. Ámde mégis megteszi s így élnek boldogan.

Mint a figura mutatja, ez új és véres bemutatása annak, hogy a „felső ezrek“ nagyon hitványak. Mind. Kivétel nélkül. Persze, csak Franciaországban. Ahol a darab szerint a nők el kell magat adni.

Van azonban — „A Polgár“ híradása szerint — a Vigszínháznál egy darab, amelyet szerzője ez előtt három évvel benyújtott s amely máig sem került színpadra. Nem kutatjuk, mi az oka, csak a darabról számolunk be. A darab címe „A mocsár“, szerzője *Mikes Lajos* dr. Itt is szerepel egy stréber férj, aki azért vesz feleségül egy színésznőt, hogy államtitkár lehessen, hiszen az asszony révén lehet Magyarországon főképpen karriert csinálni. A darabban sok asszony bizonyítja ezt. De ez az asszony, a képviselő felesége, nem áll kötélnak, becsületes marad a mocsárban is, otthagyja az urát, az utána szaladó miniszterelnököt s ezer gyanu, véres szatira, életet lehellő, emberek eltévelyedésének em-

beri okmányait sorokoztató jelenetek végén a nő mégis megmenekül, kísértés, nyomás, csábítás ezer felfangja se fog ki rajta.

A felületes olvasónak úgy tűnik fel, hogy a téma egy és ugyanaz. Nem az. A magyar szerzőben hatalmas erkölcsi erők dolgoznak s ezért nemcsak beszél, de mondani-valója is van. A színész nő bélyeggel asszonyt tett áldozat kisiklik — gyönyörűen és becsületesen — megrontója kezéből s nem adja oda magát, emberi méltóságát hivatalosszerűre. A magyar társadalomnak kegyetlen szatirájából ez a nő emelkedik ki, nem bukik, hanem felmagasztosul a mocsárból s hitet ad arra, hogy van még s lesz mindig egy-egy tisztességes nő, anya, feleség. Hazug az a morál, amely ennek ellenkezőjét tanítja s az a szerencse, hogy csak erkölcsileg elvadult emberek — hiszik el, s azok is félig. Mint ahogy mondja az ember: ilyen is van.

A francia darabnak van egy főjelenete, ahol a férj a feleséget rábeszéli, hogy adja el magát. Az asszony megteszi. A magyar darabnak is van egy erővel megírt főjelenete (megjelent ez előtt három évvel a *Pesti Napló*-ban), ahol a férj ugyanezen mesterkedik. Az asszony azonban erkölcsi magasságból nem-et mond a férjnek s kiemenekül a mocsárból tiszta levegőre. Szépen, egyszerűen.

Jó ezt megjegyezni arra az időre, amikor majd előadják a magyar szerző darabját Magyarországon. Majd!

Szoportató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsio használatával.

Kimerültség megszűnik.

Az Emulsio végárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára K 2.50 Kapható minden gyógyszerháznál.

Új dualizmus.

Kalmár Antal könyve.

Kétszázoldalas könyv s nem unalmas, mert a mai uradalom emberének ad okos tanácsokat. Meg kell tanítani a hatalmat a függetlenségi pártnak, — mondja *Kalmár Antal*, — s a királynak es dinasztának beleegyezését ki kell eszközölni ahhoz, hogy Magyarország nemzetileg fejlődhesen.

Kimutatja a könyv, hogy Magyarországnak szüksége van a Habsburgokra, de a Habsburgok hatalmi állását csak egy szabad, független

Magyarország biztosíthatja. Ez a hatalmas Magyarország csak úgy teremthető meg, ha a közös vámtérület, közös közjogi kormányzat megszűnik, s tiszta perzonál unió létesül. Új alapra kell tehát fektetni a dualizmust, s a szerző ezt úgy kontemplálja, hogy a gazdasági közösség és a delegációk megszűnésével megmaradna a külügyi és hadügyminiszterek közössége, de ezek is a parlamenteknek lennének felelősek, s mindegyik állam maga tartaná el hadseregét. Lenne tehát magyar hadsereg.

E fontos kérdésben a szerző bizonyítja, hogy meg lehet valósítani a hadsereg kérdését úgy, hogy az ellon a dinasztia sem emel kifogást, mert a hadsereg hangulatilag egységes lenne, s emellett közjogilag mégis két hadsereg volna. Itt alapozza meg *Kalmár Antal* az új dualizmus tartalmára vonatkozó javaslatát, amelyek hivatva lesznek közjogunkból eltüntetni azokat a hazugságokat, amelyek miatt állandó válságban élünk. Ebben a keretben megvalósulna a független Magyarország, mert nem lenne semmi közösségünk Ausztriával s külön konzulatsaink lennének külföldön.

A szerző foglalkozik még e nagybecsű könyvben a parlamenttel, a melyet szükségesnek tart, az imperális magyar politikával, Nagy-Szerbia és Nagy-Horvátország kérdésével s végül a trónörökös kérdésével fejtegeti.

E könyvben tehát mindazok a politikai problémák benn vannak, amelyek a magyar közéletet foglalkoztatják s ezeket oly behatóan, oly alaposan s annyi tudással tárgyalja *Kalmár Antal*, hogy mindenki haszonnal olvashatja. Előadása világos, egyszerű és népszerű, érvelése meggyőző, didaktikája megmentető, annyira, hogy minden politikusnak hasznára válik, ha elolvassa. Publicistáink között egyetlen *Kalmár Antal*, aki a legbonyolultabb kérdéseket is oly világosan állítja az olvasó elé, hogy azt azonnal megérti.

Az „Új dualizmus“ ára 8 korona. Nagy sikere eddig is az, hogy a számottevő orgamenumai nagy elismeréssel foglalkoztak a könyvben letett eszmékkel s szerzőjének a jövő igazat fog adni.

Sirt az anyám!...*)

Anyámhoz kergetett megint az élet
Fiatál fővel oly fáradt vagyok.
Egyetlen üdvöm, ha arcába nézek
És áhitattal ráborulhatok.
Ó simogattja a hajam lazán
És sir, sir az anyám...

Csókot nyomok kezére
És rászorítom zugó fejem
S lelkekre száll a csend megnyugvó béke,
Mikor anyámat nézhetem.
S eldodogom akár a rossz gyerek:
Anyám... én... jó leszek.

A homlokára mély redőket véstek
Az évek és a sőtét bánatok
S mit más anyák átélnek jót és szépet
Arról ő nem is álmodozhatott.
Fejem még mindig a kezén pihen.
És gondolatban összeolvadunk
Anyám meg én így: szív a szíven:
A fájdalom szent szobra vagyunk!

Peterdi Andor.

*) A jeles poetának „A mélységből“ című sajtó alatt levő kötetéből.

Legujabb.

Nem lesz háboru.

Háboru szele fujdogált. A tavasz hozta szépségeibe belevegyült a rémes háboru izgalma.

Meglett emberek könnyes szemekkel jártak-keltek. Rettenetes kétségbeesetten elmondották: „Behívtak.“ S bevonult ezredéhez, mert „muszáj“ bevonulnia. Bevonult... Ment a fekete hegyek országába. Kenyérkereső nélkül hagyta családját.

Rettenetes!
A családfentartóktól megfosztott családok sirtak, jajgattak. A gyermekek sirták az apát, a feleség a férjét, a testvér a testvért, apa a fiát. A behívott is zokogott. Mert azzal már számot vetett hogy vele mi lesz, mert hisz háboruban isten kezében van mindenkinek élete, de arra nem tudott adni feleletet, hogy mi lesz családjával?

Az ember szívébe markolt ez a kérdés, amelyre nem volt felelet!

A háboruban nincs könyörület, csak kín és szenvedés. A háboru iszonyatát nem csak a katonák érzik, de szászorjokban érzik az otthon maradtok: a szülők, akiknek fiait és családok, melyeknek fejét ragadta el a háboru hazulról...

Fegyvercsörgés, ágyudőrej rémsége bénította a lelkeket. Nem tudta senki: mit hoz a holnap? Ma már tudjuk Békét! A háborunak véres bárdját, amely heteken keresztül függött fejünk felett, eláshatjuk.

Apáinkért, gyermekeinkért, testvéreinkért hullatott fájdalom könyeinket az öröm könnyei fogják felváltani. Vissza, jönnek kedveseink, vissza a szép hazába, Magyarországra...

S a végzet kegyes volt, nem hintette tele vérrozsákkal a szívek legmagasabb alkotását!

Oroszország enged. (Bécs, márc. 28.) Autentikus forrásból közlik, hogy Lvovszki közölte a pétervári angol nagykövettel, hogy Oroszország feltétlenül elismeri az annexiót és Szerbiának értécsére fogja adni, hogy az annexióból semminő más hatalom nem támaszthat kártalanítási igényt.

Megmozdult az utcza. (Belgrád, márc. 28.) Belgrád utcáin nagy tömegek hullámoznak s minduntalan „Vesszen a gyilkos! Halál Györgynek!“ kiáltások zúgnak fel. A konokot megerősített őrség őrzi.

György lemondása. (Belgrád, m. 28.) György trónörökösnek lemondása felett Péter király ma fog dönteni. Mindenki meg van arról győződve, hogy király, a trónörökös lemondását elfogadják.

Péter lemondott? (Belgrád, márc. 28.) Belgrádban azt a feltűnő hírt tárgyalják, hogy Péter király, Sándor trónörökös javára a trónról lemondott.

György megszökött. (Belgrád, márc. 28.) Beszélük, hogy a trónörökös polgári öltözetben Oroszországba szökött.

Összeesküvés Péter ellen. (Belgrád, márc. 28.) A rendőrség szigoru vizsgálatot indított annak kinyomozására, hogy kik terveztek az összeesküvést a király ellen. Kiderítette, hogy összeesküvés feje György trónörökös és az összeesküvők magas rangu katonai tiszték. Állítólag több letartoztatás történt.

György urfi Frimán növendék. (Belgrád, márc. 28.) A belgrádi körökben határozottan állítják, hogy György trónörökös nem annyira örült, mint inkább hülye és arról is beszélnek, hogy Györgynek elméjét meg kell vizsgáltatni.

Működik a béke párt. (Belgrád, márc. 28.) A békepárt falragaszokon felhívja a lakóságot, hogy tiltakozzon a háboru ellen, mely Szerbiát romlásba fogja kergetni. A békepárt szemlátomást nő s mikor e sorok napvilágot látnak teljes béke lesz Szerbiával, amelyet egy éretlen siheder nagyzási hóborból feloldt.

Dr. Hönig Jzso
Villanygyógyító- és Röntgen-intézete.
Elektromágneses gyógyítás
magas feszültségű áram, két fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok
BUDAPEST, IV., Károly-körút 24. I./I. Lift.
Telefonszám 102-39.
Bevált gyógy mód minden idült bajnál.

Uj FINSCH-féle ivlámpafürdők
sikeres alkalmazva szív-
bajok, véredényelmeszesedés, szívzorongási rohamok, szivizombajok és ideges szív baj ellen.
Rendelés délelőtt 8-11-ig, délután 2-6-ig.
Kívánatra prospektus.

HIREK.

II. Vilmos rendelete.

(A Symplonban két ur beszélget.)

— Kedves barátom, kívánok...
— Ugyan kérem, hagyja el azokat a felesleges...
— Rendben van. Én csak az köteles udvariasságnak akartam eleget tenni. De ha kívánja...
— Nem kívánok semmit.
— Nem? Ez is jó! Megengedi, hogy leüljek?
— Tessék!
— Köszönöm! Ugyebár méltóztatott olvasni a németek császárnak legujabban kelt rendeletét?

— Melyiket?
— Hát azt, amelyben elrendelte, hogy a katonatiszteknek a bálteremben nem szabad dohányozni. Mit szól hozzá?
— Semmit! Mert ez a rendelet csak kostonló volt. A többi csak ez után jön.
— A többi? Hát lesz még több is?
— Persze hogy lesz. Én már előre sejtem, hogy a többi rendelet mit fog elrendelni.
— Óh mester mondja meg!
— Legyen! A császár el fogja rendelni, hogy a bálteremben tilos a tiszteteknek a földre való köpködés...
— Nagyszerű!
— A bálteremben tilos a tiszteteknek a hölgyeket csipkedni...
— Óriási!
— A bálteremben tilos a tiszteteknek a kártyajáték, csak női szívekkel játszhatnak...
— Felséges!
— A bálteremben tilos a tiszteteknek a célbalövés...
— A sok tilosból talán már elég lesz!
— Ne zavarjon! A bálteremben tilos a tiszteteknek a nadrágváltás...
— Megpukkadok!
— Várjon egy kicsit! A bálteremben tilos a tiszteteknek a kardviselés, ellenben a k. u. k. armádia példája szerint paprikával felszerelve kötelesek megjelenni...
Káté.

Felhívjuk az olvasó közönség figyelmét Guttermuth János hirdetésére.

A kedélyeskedés. Nincsen szebb dolog a kedélyeskedésnél, különösen, ha ez a gőzfürdőben történik. És történik is, a klauzál-utcai gőzfürdőben, amely a „kedélyeskedések“ révén hírhedt vált. Mert a gőzfürdőt látogató éjjeli pillangók olyan társalgást visznek véghez, mely a tisztességes fürdő hölgyeknek a vért arcukba kergetik és ha az elhangzott disznóságok felett „megmernek botránkozni“, akkor a fizetett szerelmű nőcsékek pofonokat ígérnek... Ezeket a kedélyeskedéseket leszögezzük azzal, hogy igazán nem értjük a gőzfürdő tulajdonosát, hogy miért tűri a társadalom salakjainak disznóságait?

Vagy talán azt tartja, hogy a gőzfürdő nem más, mint szemétdomb, ahol a disznóságok burjázhathatnak?!

Vasárnapi idill. Tegnap délután a Tisza Kálmán-téren Bujder János, Kovács Mihály, Leitner István, Karalyos Árpád bolti szolgálk összeverekedtek és egymást alaposan helyben hagyták. A verekedőket előállították.

Hideg a víz! Tegnap délután K. Géza magánhivatalnok szerelmi bánatában a Margit-hidról a Dunába ugrott. Ugy látszik, hogy a hideg víz a szerelmes ifjut kijózanította, mert szép, csendesen a partra uszott. Hiába! mégis csak józanító hatással bír — a hideg víz.

Annuskát keresik. Lósz István ujbpesti lakos tegnap délután jelentést tett az ujbpesti rendőrségen, hogy tizen-négy éves Anna nevű leánykája hazulról eltűnt. A kétségbeesett apa attól fél, hogy leánya leánykereskedők kezébe került. A rendőrség a nyomozást megindította.

Az élet kellemességeihez rendszeren nem számítják a gyógyszereket, a Scott-féle Emulsiót azonban mégis csak oda kellene besorozni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió“ nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszatetsző iztól és szagtól teljesen mentes, mely a gyermeknek oly gyakran kellemetlen perceket és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió“ kapható a gyógyszerüzletekben.

Szív- és véredényelmeszesedés ellen Finsch-féle ivlámpafürdők alkalmazhatók. Dr. Hönig Jzso villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) az eljárást a koppenhágai Finsch intézetben több mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először Dr. Hönig sikerrel alkalmazta, a kezelés eredményes és fájdalommentes. A Finsch-féle ivlámpafürdők ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyjárás sikerét. Szívbillentyűbajok, szivizombetegedések, véredényelmeszesedés ideges szív- és szivzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

FOGAK
szájpadlás és gyökérettávoltítás nélküli 4 koronától fölfebb. 10 évi jótállással. Az általunk készített és a párisi fogorvosi Akadémia kiállításán aranyérem és díszkeresztet, a pécsi kiállításán az ezüstéremmel kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, a beszédben semmiéle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők, a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli speciális készítői.

Grossmann Simon Dr. Illes Márton
technikai főnök rend. fogorv.
Budapest, Erzsébet-körút 50. I. em. II. Royal-szállóval szemben.

Óvás! Kérjük a pontos címre ügyelni, mert téves megjelölésben nem vagyunk azonosok. Fzen cég a Grossmann nevet egy hordártól bérlete, hogy használata által a régi jó hírnevű intézetünket kereső közönséget félrevezesse. Tehát figyelni a házszámra és emeletre.

Fogorvosi intézet. Rendelés egész napon át este 8 óráig Vasár- és ünneppnapokon is. Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteglek részére. Fogtömések a legmodosabb kezeléssel. Speciális fájdalommentes fogmőtetétek. Régi, rossz fogorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielgittetnek. Mérsékelt árak — Részletfizetés is. Telefon 83-50.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB

NELKÜLÖZ-HETETLEN HAZISZER
Kapható mindenütt

ÓVAKODJUNK ERTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

LÓWY JÓZSEF Sirkóraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkövek rendkívül nagy választékban kaphatók. Minden a szakmába vágó munkák, tometóli javítások vések és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készülnek.

Budapest, II. kerület, Fő-utca 88. szám. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

MIT IGYUNK?
Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz feltétlenül tiszta, kellemes és ócsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a beune foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbébb gyomor-, légeso-, és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta behízonosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes Ágnes-vízzel ittek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltéresenél valamivel nagyobb ivóvezetékben minden létes értekl mesterségesen szénsavval telített vízzel, sőt a szódavíznél is ócsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is környen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté ingyen kapható. — A forráskezeléség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglétben.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél-, és legcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

KÖZGAZDASÁG.

Kornfeld Zsigmond br. halála. Nagy és érzékeny veszteség érte hazánk pénzügyi és kereskedelmi köreit **Kornfeld** báró halálával. Temetése pénteken volt a tőzsde épületéből a politikai és kereskedelmi körök nagy részvételével.

A tőzsde elnöksége. A tőzsdén már foglalkoznak a tőzsdei elnökség betöltésének kérdésével. Jelölik Horvath Elemért, Simon Jakabot, Lánczy Leót és Sándor Pált. A Hitelbank vezető elnöki állására a jelölt Pallavicini Ede örgróf titkos tanácsos.

„Sport”-gyár. Bécsből jelentik: Egy ismert nevű magyar sportelőkelőség azon fáradozik hogy egy idevaló nagy céget rábirjon arra, hogy sportcikkek termelésére Magyarországon gyárat építsen. A cég hajlandó egy millió koronát adni e célra, ha a magyar kormány a megfelelő támogatást biztosítja a gyárüzem számára.

A Budapest—Terevárosi Takarékpénztár - részvénytársaság március 25-én tartotta első rendes közgyűlését **Lónyay** gróf elnökségével. Az előterjesztett zárószámok szerint a társaság első üzletét kellő leírások után 41.075 korona 60 fillér tiszta nyereséggel zárta le, amely a múlt évi 600.000 koronás alaptőke közel 7 százalékos kamatozásának felel meg. A közgyűlés a fölmentvényt minden irányban megadta s az igazgatóság javaslata értelmében elhatározta, hogy a tiszta nyereségből 10.000 koronát a tartalék-alapra, 24.000 koronát a részvények darabonkénti 8 koronás osztalékára fordít, míg a fennmaradó 3975 korona 60 fillért új számlára viszi át. **Brasch** Arnold dr. részvényes indítványára a közgyűlés az elért eredményért az igazgatóságnak, elsősorban pedig **Lónyay** Gábor gróf elnöknek, továbbá a vezérigazgatónak és a tisztikarnak eredményes munkásságáért köszönetet szavazott. Végül megválasztották az igazgatóságba **Pete** Csongor gyárost, míg a felügyelő bizottságba a régi tagokat újra beválasztották.

A Budapest III. kerületi takarékpénztár r. t. 1908. évi mérlegét 48.158 korona tiszta nyereséggel zárta.

Az Országos Gazdasági Bank r. t. 1908. évi mérlege 80.295 kor. tiszta nyereséggel zárult.

Jubiláris közgyűlés. Az Anker biztosító-társaság 1909. április hó 8-án tartja meg 50-ik évi rendes közgyűlését.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r. t. a héten tartotta közgyűlését. Az 1908. évi mérleg 392.441 K tiszta nyereséget tüntet föl.

A kisipari gép- és szerszámkiállítás látogatására a vidéki ipar-testületek részéről még annyi a jelentkezés, hogy a magyar királyi technológiai iparmuzeum igazgatósága kénytelen a kiállítás bezárását április 18-ára halasztani. A kiállítást tanulmányozni kívánó iparosok kereskedelmi kamarájuk útján öts csoportokra ide-oda utazásra érvényes féléru vasuti jegyutalványokat kaphatnak.

SPORT.

Versenyhatárnapok áprilisban: Alag 1 (Tavaszi handicap), 3, 4, 11, 12, 14. Bécs: 11 (Przedswil), 12 (Háromévesek nagy handicapja), 15, 17, 18 (Trial Stakes), 20, 22, 24, 25, 27, 29 (Micsoda-verseny, St. Lipót-díj). Pápa: 25. Itt említjük meg, hogy a meráni versenyek a mozgósítás folytán beállott urlovas hiány miatt elmaradnak.

Starter-lista a Nagy Alagiban: Peia (?), Gara (Csompóra), Pandora (Fries J.), Excellence (báró Neumanns), Hatton's Love (Huxtable), Formidable II. (Dillon), Gessler (Fejes), Pengot (Marquis de Saint Sauveur), Pisano (Bartos E.), Pityóka (Healy). Tipünk: Formidable II.—Pandora—Gara.

Marquis de Saint Sauveur francia sampion urlovas az egész meetinget nálunk tölti.

Pallini álnév alatt futnak br. Inkei lovai, kit anyja elhunytával súlyos családi gyász ért.

Természetes torró-meleg kénese forrástó

a Thermál-szálloda földszintjén, iszapborogatások, kő- és kádfürdők a Nagyszálló földszintjén. Gondos pensio. A teli évadra vonatkozó felvilágosítás végezt forduljon a budai Szent Lukács-fürdő igazgatóságához.

Kristály

forrás-ásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

STILLER JÓZSEF

Budapest, VII., Nagydíófa-utca 22. szám.

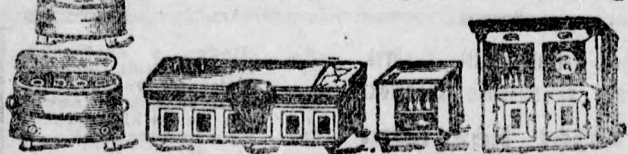
Cs. és kir. szabadalm. jégsekrengyáros

Raktáron tart és jutányos áron elad mindennemű hus- és éték-sörkimérőkészüléket, borkimérőasztalt, fagyalt-hűtőt. Szab. tartályt és fagyasztó-gépet.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

!!! Cégenre tessék figyelni !!!

Gyáram 1873. év óta áll fen.

Mindenki,

aki olcsón, jó ruhát akar vásárolni, ajánlatos tudni, hogy divatszertű, jó szabásu és kitűnő kivitelű férfi-, flu- és gyermekruhák :: a legjobb körökben elismert. ::

KELLER B. LIPÓT UTÓDA

HELLER JAKAB

férfiszabó - mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a. lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Nyomatott Neuwald Illésutódai könyvnyomdájában, Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Prenner József mű- és épít-lakatos

Budapest, VIII., Üllői-ut 58. (Futó-u. sarok.)

Készít: lépcső- és erkély-korlátokat, kapukat, sirkerítéseket. — Kovácsolt vasszerkezeteket. — Tűzhelyek minden nagyságban Allandóan raktáron vannak. Telefon 59—94.

Lengyel Géza

fényképészeti műterem Szabadka Kossuth Lajos-u. 21.

Magánkutatásokat

megfigyeléseket, nyomozásokat, házassági valamint kényes családi ügyekben is legdiszkréttebben legpontosabban és legjuttányosabban teljesít

Szita Flórián irodája

Budapest, VII., Hársfa-u. 10.

Grünwald József

kárpitos és díszítő

VII., Vörösmarty-utca 4.

Készít mindentféle napellenző ponyvákat kávéházak, vendéglők, szállodák és üzletek valamint világiak részére. 30 éves gyakorlat. A legelőbb Budapesten és az országban használatban levő napellenző ponyvák készítője.

Gyerünk a

„Gambrinus” étterembe

Erzsébet-kürt és Wesselényi-utca sarok. — Az előző közönség találkozó helye

Naponta nagy katonazene. Hetenként háromszor a budapesti 1. honvéd gyalogezred zenekara játszik, dicsőíti **Bachó** István karnagy vezetésével. Elsőrendű étterem. Kitűnő konyha. Pompás italok

MEDEK R.

Fényképész. - Photograph

VII., Rottenbiller-utca. 19. szám.

Fényképek, aquarellek, platinotípiák minden modern kivitelben.

TELEFON 55—47.

BOR és talp, legjobb gyártmányok cipőtelső részek

saját készítmény, óriási választékban, dacára a nagy drágulásnak, rendkívül ócska árban kaphatók.

Gyöngy Sándor bőrgyári raktárában BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1. Elismerő oklevéllel kitüntetve 1904-ben. Képes árjegyzék ingyen.

Fogak

és fogsorokat, szájpaddás nélkül a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

mű-fog specialista

BUDAPEST, VII. Baross-tér 20. I. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni mert ketten vagyunk e házban. — Érkezés-kor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63.

BODOR IMRE

fényképészeti műintézet.

BUDAPEST, KIRÁLY-UTCZA 84. szám.

Fényképek

12 vizit fénykép 1 forint.

12 kabinet „ 290 kr.

Béretfényképek 10 perc alatt készülnek.

Művészies kivitelben!

Jászapáti

Kaszás Lajos

ÉTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 46. sz.

A fővárosi és vidéki közönség kedvenc találkozó-helye. Pompás magyar konyha, saját termésű balatonvidéki borok, figyelmes kiszolgálás.

Halló! Halló!

Ujnonnan megnyílt a

TISZA SZALLÓ

uj bérlők által.

Budapest, VI., ker., Révay-utca 24. szám.

Hatvan szoba, villanyvilágítás, rézágycakal. Hónapos és naposszobák 1 irtól feljebb kaphatók. Fürdő a házban.

Nyilvános telefon állomás

TELEFON 107-00

Gyógyforrás-szálloda

Budán, Lukácsfürdővel szemben

Putzer György

nagy étterme

V., Váci-körut 14.

Minden este elsőrendű cigányzenekar

Kotányi Paprika

Raktárak:

Budapest, VI., Teréz-körut 7.

„ IV. Kecskeméti-u. 8.

Szeged, Berlin, Abbazia.

Kiadja:

A „Napló”-újságvállalata.

Igazgató: Erdész Zsigmond d.